

ŽIVOT VÍRY

Proměna
společnosti
evangeliem

Š. a O. Krišicovi
a děti, jejichž
rodiče čarují
/ 8

Příběh: Auto
se zastavilo
o strom
/ 19

Luboš Hlavsa
objevil „nového“
Komenského
/ 24

Bílá hora
a její stín

Co najdete v tomto čísle

ÚVODNÍK

- 4** Dokázat světu, že jsme lepší?
Dan Drápal

ZE ŽIVOTA CÍRKVE

- 6** Učitel národů v českých školách
Kateřina Coufalová
- 7** Křesťané objevují radost z předávání víry
Veronika Filipová

ROZHOVOR

- 8** S cizími dětmi sprint, s vlastními maraton
Štěpánka a Ondřej Křišicovi

TÉMA: 400 LET OD BÍLÉ HORY

- 12** Dlouhý stín Bílé hory
Tomáš Dittrich
- 16** Proč se Žerotín nepřidal?
Jaroslav Pleva
- 18** Jsem protestantům vděčný
Jan Sadílek, Daniela Kenningová

MŮJ PŘÍBĚH

- 19** „Dnes tě chtěl Satan zabít...“
Jaroslava Vrbová

POKOJ S ISRAELEM

- 20** Třetí mírová dohoda s Araby
Johannes Gerloff

POVÍDKA

- 22** Sherlock Holmes a záhada spiritistické seance
Michal Klesnil

MÉDIA, KULTURA

- 24** Objevili jsme úplně nového Komenského
Lubomír a Iva Hlavsovi

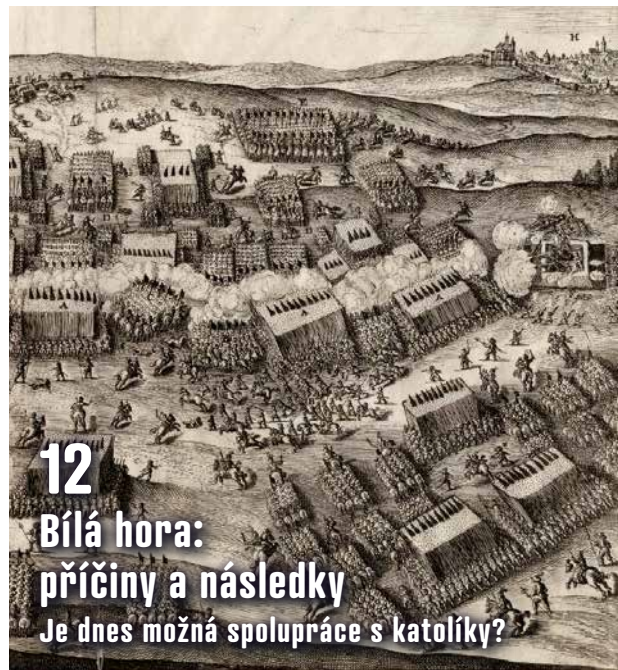
PŘIPRAVUJEME

- **Zdravá autorita a její meze**
 - Jak se pozná manipulace a jak se jí bránit?
 - Když vedoucí udělá chybu...
- **J. A. Komenský jak ho neznáme**
- **Dave Patty: Být Ježíšův učedník v digitálním věku**

8 Štěpánka a Ondřej Křišicovi

„Co jsme do dětí vložili, to jim nikdo nevezme“

12 Bílá hora: příčiny a následky

Je dnes možná spolupráce s katolíky?

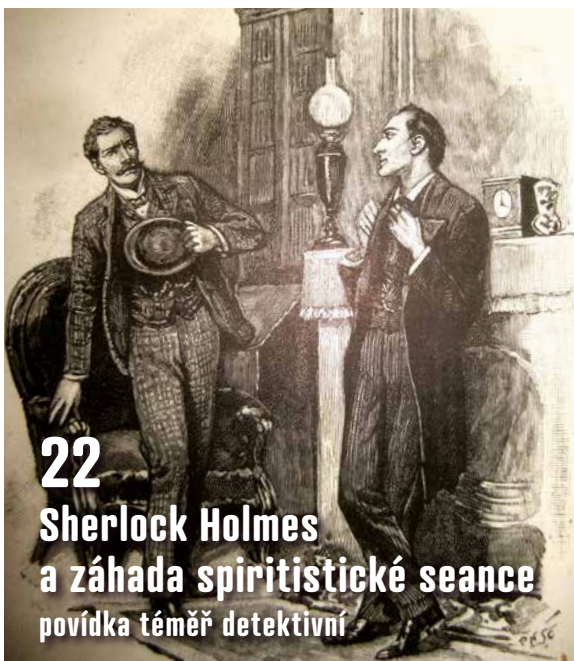
19 Jiskřící zásuvka mě rozesmála

příběh ze života

20 Průlom na Blízkém východě?

Izrael a Spojené arabské emiráty uzavírají mír

22 Sherlock Holmes a záhada spiritistické seance

povídka téměř detektivní

25 Jako letní sníh

Lubomír Hlavsa točí film o J. A. Komenském

ŽIVOT VÍRY

PROMĚNA
SPOLEČNOSTI
EVANGELIEM

ROČNÍK 31 / ŘÍJEN 2020

CENA 49 Kč / 1,90 €

Život víry je měsíčník vydávaný Křesťanskou misijní společností (KMS), která sdružuje různá křesťanská společenství, organizace a jednotlivce. KMS slouží k vzájemnému dorozumění křesťanských pracovníků, kteří usilují o misii a o jednotu křesťanů ve světle Písma. Chce napomáhat k duchovnímu růstu a vzdělávání křesťanů a místních sborů.

KMS chce sloužit Božímu lidu. Snaží se o prohloubení vztahů mezi křesťany a usiluje o prohloubení.

PŘEDPLATNÉ A DISTRIBUCE

Časopis objednávejte pomocí formuláře na webu www.zivotviry.cz nebo na e-mailové adrese predplatne@zivotviry.cz, popř. na tel. číslo 284 841 922.

Předplatné lze zahájit kterýmkoli měsícem roku. Jednotlivá čísla lze zakoupit také v **audioverzi** a jako **PDF** (viz www.zivotviry.cz).

Předplatné, distribuce a reklamace **na Slovensku**:
Knihkupectvo Jonatán, Legionárska 2,
811 07 Bratislava, tel. 02/555 63 040,
e-mail: jonatan@vvh.sk, web: www.jonatan.vvh.sk

Distribuce **pro zrakově postižené** elektronicky:
Diakonie ČCE, Klimentská 18, 110 00 Praha 1
tel.: 222 316 306, e-mail: szp@scps.diakonie.cz

Šéfredaktor: Mgr. Tomáš Coufal

Redakce: Mgr. Kateřina Coufalová, Ing. arch. Tomáš Dittrich

Redakční rada: Ing. arch. Tomáš Dittrich, Ing. Lubomír

Ondráček, Mgr. Jiří Unger, Ing. arch. Kateřina Hodecová

Sazba: Ondřej Pumr

Korektury: Mgr. Kateřina Coufalová, Zdenka Brázdilová

Výtvarná spolupráce: Pavel Bosman

Tisk: Grafotechna Plus, s. r. o.

Redakce a administrace

KMS – Život víry, Primátorská 41, 180 00 Praha 8

tel.: 284 841 922, e-mail: redakce@zivotviry.cz,

web: www.zivotviry.cz

Vydavatel: KMS, IČ 539 147

Registrováno: MK ČR E 6094, ISSN 1210-43-45

Uzávěrka **rádkové i plošné inzerce** je druhého dne předchozího měsíce. Později zadané inzeráty zařadíme dle možnosti, s 50% příplatkem.

Seznamovací a fundraisingové inzeráty nezveřejňujeme.

Podmínky inzerce: <http://zivotviry.cz/inzerce>

Za obsah podepsaných článků odpovídají autoři. Redakce si vyhrazuje právo zaslané příspěvky krátiť. Snažíme se publikovat původní texty. Pokud články, které nám posíláte, chcete zveřejnit i jinde, prosíme, abyste nás o tom informovali.

© Život víry – všechna práva vyhrazena.

Pretiskování článků či jejich delších částí bez písemného svolení redakce se zapovídá, pretiskování kratších částí (do jednoho odstavce) možno pouze s uvedením přesné citace (včetně ročníku, názvu článku a strany). Jednotlivé články možno šířit prostřednictvím xerokopii, pouze zdarma.

Číslo vychází koncem předchozího měsíce a je distribuováno během první poloviny měsíce.

Milý čtenáři,

už ti někdo, když jsi ho chtěl povzbudit za to, že řekl na shromáždění pěkné svědectví, odpověděl slovy v nadpisu? Nebo podobně občas zareaguješ sám? Takový projev superpokory stojí za pozornost. Když mi někdo sdělí něco takového, jsem na rozpacích. Opravdu jsem zapomněl, že všechna sláva patří Bohu a chtěl jsem dotyčného křesťana zaplést do osidel pychy?

Zatímco si většina lidí myslí, že spolykali všechnu moudrost a že skoro vše zvládnou sami, ejhle zbožného bratra, který si nepočítá zásluhy a ví, že si uznání ani povzbuzení nezaslouží... Nevědomky se stylizuje do pozice hliněného robota Golema, který vykonával pokyny svého tvůrce, aniž by se na tom vnitřně podílel. Golema nemá nikdo tendenci chválit.

Člověk, který říká „To ne já, to Pán!“ v něčem připomíná stroj: „Bůh je mým Pánem, a proto mi nezbyvá žádný prostor.“ Stroj nebo vlákno ve větru nebo hadr na holi. Je zajímavé, že když lidé děkovali Kristu za uzdravení, Ježíš jim odpovídal v protisměru, než by se to líbilo našemu superzbožnému bratrovi nebo sestře. Zatímco uzdravený děkoval Ježíši (což byl určitě dobrý nápad), on mu řekl: „Uzdravilo tě to, že jsi věřil.“ (Tvá víra tě uzdravila.)

Nebo si představte, že Publiův otec děkuje Pavlovi za uzdravení z úplavice, a Pavel říká: „To ne já, to Pán!“ Kdepak, to by si Pavel nedovolil, neboť Písmo na to konto praví: „Pavel k němu vešel, s modlitbou na něho vložil ruce a uzdravil ho.“ (Sk 28,8) Pokud tedy Publiův otec nebo sám Publiůs poděkoval Pavlovi, děkoval na správné adrese (i když vděčnost Bohu by pochopitelně taky byla na místě). Pavlovy ruce a Boží moc patřily k sobě. Někdy chceme být zbožnější než Bůh sám nebo se chováme pokorněji, než si to Bůh přeje. Jsou to reálné hrozby.

„To ne já, to Pán!“ Touto reakcí křesťan někdy odhaluje, že pro něj není samozřejmé, že si žádná zásluhy přivlastnit nemůže. Nějak počítá s tím, že je schopný, léká se toho a chce se před tím chránit. Člověka, který ho chtěl povzbudit, i ty, kdo to sledují, tento nadměrně pokorný věřící podezírá, že by si mohl myslet, že je dobrý sám bez Boha.

Tato velefráze se kupodivu předhazuje výhradně křesťanům. S pokorou, která by slovy „to ne já, to Pán“ umravňovala nevěřícího povzbuzovače, jsem se ještě nesetkal, a přitom právě nevěřící si určitě myslí, že ten, koho povzbuzuje, je „fakt dobře“ sám o sobě, aspoň v určité věci. Pokud tuto floskuli říkat, tak právě v „civilu“ nevěřícím. Nebo jsme spíš pro opak: Ať si nevěřící dál myslí, že jsme machři a že to všechno zvládneme z vlastní síly? (Teď vážně: Říct něco takového nevěřícímu pokládám za absurdní, ale pořád za méně absurdní než říct to křesťanovi.)

Co tedy odpovíš, když za tebou někdo přijde se slovy „Líbilo se mi tvoje svědectví!“? Tady je pár nápadů:

- Taky se mi to líbilo.
- Dnes se mi to fakt povedlo.
- Díky za povzbuzení.
- Díky. A vzal sis z toho pro sebe něco konkrétního? Co to bylo?
- Máš k tomu nějaký nápad, co jsem měl říct lépe?

Proč vůbec druhého můžeme povzbuzovat? Protože nejsme jen Božími otroky, ale i Božími podílňiky a přáteli. Loutky z nás Bůh mít nechtěl. Maňásci neumějí opětovat lásku. Kontakt s námi miluje. Má moc vytvořit syny Abrahama z kamení, ale nedělá to. Rád spolupracuje zrovna s námi. Čím víc jsme s Bohem zapojeni v jedné partě, tím víc ho známe, tím jsme tvořivější, tím víc se mu podobáme.

„To ne já, to Pán!“

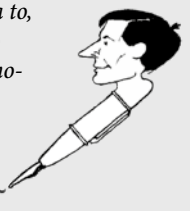
Všechna sláva patří jemu. Důvodů to má dost: Bůh nás stvořil kompletně, se všemi našimi talenty, takže se opravdu nemáme čím chlubit. Například nám dal schopnost se rozhodovat a poslouchat ho. Všechny naše kroky a skutky rovněž připravil on. Takže nám nezbyvá žádná naše soukromá sláva.

Všechna sláva patří jemu, to je základ. Musíme to vědět a potřebujeme s tím bytostně počítat. Nic to nemění na skutečnosti, že s Bohem svou poddaností spolupracujeme a spoluvtvoříme. Děláme jen to, co vymyslel. Je to tedy práce dvou stran, jeho i naše. Sláva patří jemu. Kromě hříchu totiž ze sebe nejsme schopni vyždímat nic, co by předem nepřipravil. Na druhou stranu jsme to my, kdo to uskutečňujeme.

Všechna sláva patří jemu, ale nás čeká odměna. Za co vlastně? Řekl bych, že je to odměna za pokoru a poslušnost. Ale i pokořit se, i poslechnout nám umožnil zase jen on, a ještě nám navíc v nejrůznějších situacích pomáhá. Žádné zásluhy si nikde nasyslit nemůžeme. Odměnu tedy dostaneme za to, že jsme činili jeho skutky. Dostaneme tedy odměnu nezaslouženou (zůstaneme-li věrní, to se rozumí samo sebou). Důvod, proč s námi Bůh takhle jedná, je, že se mu to zdá dobré. Odměna nás tedy čeká proto, že se rozhodl, že nám ji dá. To je legitimní důvod. On si může dělat, co chce.

Možná jsi výraz, který označují za hyperkřesťanskou floskuli, občas taky s úspěchem používal. Jak na tebe tenhle paličský článek zapůsobil? O lidech, kteří tak reagují na pochvalu, si a priori nemyslím nic špatného. „To ne já, to Pán!“, to je rodinné stříbro všech křesťanů i církvi. Chtěl jsem jen upozornit na to, že s tímto veřejným majetkem často nakládáme, aniž bychom si uvědomovali, co tím vlastně říkáme.

Tomáš Dittrich

Dokázat světu, že jsme lepší?

Pošramocená pověst církve a co s tím

DAN DRÁPAL

V Čechách a na Moravě jsme několik let zakoušeli sucho, kdy byl často smutný pohled na vyschlou zemi a usychající vegetaci. Někdy se mi zdá, že toto pozemské sucho je ilustrací duchovní vyprahlosti.

O člověku, který doufá v Hospodina, Písmo říká: „Bude jako strom zasazený u vody, zapustí své kořeny u potoka; nebojí se, když přijde žár, jeho listí bude zelené; neobává se ani v roce velkého sucha, nepřestává nést ovoce.“ (Jr 17,8) Ne o každém křesťanovi platí, že v čase sucha nepřestává nést ovoce. Mnozí se obávají žáru, kterému jsou vystaveni, nebo dokonce s velkým neklidem pozorují, jak jejich listí vadne.

Modlili jsme se za déšť, ale modlili jsme se i za duchovní rozvlažení, tedy za probuzení národa. Letos je fyzické vláhy dostatek. Jak jsme ale na tom, co se týče vláhy duchovní? Jak společnost vnímá křesťanství?

Církev je jediné společenství, kde podmínkou členství je nehodnost kandidátů.

Australský teolog Greg Sheridan v úvodu své knihy „Bůh je pro tebe dobrý“ dokládá, jak se v posledních desetiletích poznenáhlu, ale nepřetržitě měnil postoj společnosti ke křesťanství. Když psal G. K. Chesterton své „Povídky otce Browna“, mohl být hlavní postavou katolický kněz. To by dnes už bylo těžko možné. Sheridan si všímá, že v oblíbeném televizním seriálu „Inspektor Morse“, který se vysílá od osmdesátých let do počátku milénia, hlavní postava postupně měnila svůj postoj ke křesťanství od přejného po odmítavý. A v mezinárodně oblíbeném americkém seriálu „Donovan“ už byli všichni členové hlavní rodiny seriálu v dětství či mládí zneužívání katolickými kněžími.

Pošramocená pověst

Problémy s kněžími, kteří zneužívali mladistvé, se objevují snad ve všech zemích západního civilizačního okruhu. Ač nepochybují o tom, že určité procento obvinění je nepravdivých, problém jako takový je vážný

a reálný. Nelze ho ani bagatelizovat, ani zametat pod koberec. Pro takové kněží platí stejná otázka jako pro všechny, kdo se hlásí ke Kristu: Máš ve svém životě člověka či lidi, jimž jsi dokonale vykazatelný? Z evangelikálního prostředí dobře vím, že mnozí pastoři jsou bez pastora. Všichni potřebujeme být vykazatelní. Ano, vím i o určité komplikaci: Upřímnost, pravdivost a poctivost nelze vynutit či institučně zajistit. O vykazatelnost bychom se měli alespoň snažit.

Problém sexuálního zneužívání církev těžce poškodil. V českém prostředí církvi ublížila ještě jedna záležitost, a sice nešťastné církevní restituce. Máloco poškodilo církev tolik jako snaha církve získat zpět alespoň část majetku zabaveného komunisty. Ne že by církev nebyla v právu. Boží nepřítel ale využil do posledního ždíbce představu, že církev se v této věci zpronevěruje svému zakladateli, který podle nepřilíš poučeného, a tudíž velmi zjednodušeného mínění mnohých nevěřících „hlásal chudobu“. Byl jsem od počátku, kdy byla otázka restitucí v první polovině devadesátých let nastolena, přesvědčen, že by bylo lepší se onoho majetku vzdát, jakkoli na něj církev měla právo. Dnešní duchovní scéna by vypadala úplně jinak.

Nicméně nemá smysl hořekovat nad rozlitým mlékem. Skutečností zůstává, že církev je ve společnosti značně nepopulární, a tato averze zřejmě ještě zdaleka nevyvrcholila. Obávám se, že je jen otázkou času, kdy bude proveden masivní útok na Bibli jako takovou. Přepisování určitých základních literárních děl, případně jejich editace, je jen dělostřeleckou přípravou tohoto útoku.

Přes hlubokou krizi křesťanství ale nepostrádáme argumenty pro aktivity církve. V roce 2017 byla publikována studie Amerického ústavu pro ekonomická studia (US National Bureau of Economic Research) nazvaná „Prospívá vám náboženství?“. Podle této studie je rozdíl mezi vírou a praktikovanou vírou – tj. mezi lidmi, kteří říkají, že jsou věřící, a lidmi, kteří se aktivně účastní života církve. Uvádím zajímavá čísla: Když lidé začnou chodit do sboru dvakrát častěji než dříve, jejich příjem stoupne o 9,1 procenta,

jejich závislost na sociálních dávkách klesne o 16 procent, riziko rozvodu klesne o 4 procenta a pravděpodobnost, že člověk vstoupí do manželství, stoupne o 4,4 procenta.

Tato data vůbec nejsou špatná. Pochopitelně nenaznačují, že křesťané se nerozvádějí nebo že žádné křesťany nepostihla exekuce. Nicméně ukazují, že označování církví za nejméně důvěryhodné instituce nemá oporu v empirických faktech a je spíše záležitostí předsudků.

Co s tím uděláme?

Hovořil jsem s jedním nevěřícím, který se pohoršoval nad tím, kolik kněží zneužívalo mladistvé. Jeho představa byla, že by v církvi neměl být žádný takový kněz. Řekl jsem mu, že bych si to sice přál, ale že takové přání považují za nerealistické. Snažil jsem se mu vysvětlit, že pokud se obrátí hněvivý člověk, máte pak hněvivého křesťana. Pokud se obrátí líný člověk, máte líného křesťana. A tak podobně. A pokud se obrátí člověk se sexuální úchylnou, jednoduše neplatí, že v okamžiku obrácení tato úchylnka rázem zmizí. Nemá tím být řečeno, že křesťané jsou na tom po všech stránkách stejně jako nevěřící. Obrácení bývá jednorázové, ale pak nastává proces proměny. Ten vyžaduje čas. Kdyby na tom nově obrácený člověk byl po dvou letech stejně jako v den své konverze, bylo by to zlé, velmi zlé.

Nevěřící někdy po křesťanech chtějí, aby byli dokonalí. A usvědčují je, že nedosahují norem, které hlásají, respektive které hlásal Ježíš Kristus. Sami ovšem mnohdy neprozradí, jaké normy dodržují oni sami. Křesťan jde s kůží na trh, a proto lze snadno poukázat na to, kde normu, k níž se hlásí, porušil. Někteří nevěřící žádné normy nehlásají ani neuznávají. Pak je ovšem nelze usvědčit z pokrytectví, z něž oni často usvědčují křesťany (nebo si to alespoň myslí).

Proto radím: Žijme svatě, jak nás k tomu vyzývá Bůh: „Svatí buďte, jako já jsem svatý.“ Tato výzva je v Písmu mnohokrát opakována. Usilujte o svatost – při plném vědomí, že mnohokrát selžete. Usilujte o svatost, ne proto, abyste ji použili jako argument proti nevěřícím – tudíž cesta opravdu nevede – ale z lásky k Bohu.

Není mi jedno, co si lidé o církvi myslí, ale více mi záleží na tom, co si o nás myslí Bůh. Usilujme o krásnou církev, jak o ni usilovala Jednota bratrská nebo reformovaný teolog Jan Karafiát. Nesnažme se ale dokázat, že jsme lepší. Vždyť křesťany jsme se stali, protože jsme poznali, že jsme špatní a potřebujeme odpuštění. Nevěřícím se pokusme vysvětlit, že církev je jediné společenství, kde podmínkou členství je nehodnost kandidátů. Dokud si oni sami nezačnou zoufat nad vlastní hříšností, nebudou nám rozumět. Nenechme se tím znejistět a následujme svého Pána. ■

Mgr. Dan Drápal je teolog, spisovatel a publicista. Je emeritním seniorem KS, členem KS Jeseník.